

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

18 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Ion Guzun,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Țaulean Vitalie în numele inculpatului Arslan Bayram, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2018, în cauza penală în privința lui

Arslan Bayram,

născut la xxx, originar din Xxx, domiciliat în mun. Xxx, str. Xxxx, ap. xxx.

Date referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 19.06.2013 – până la 25.11.2015 (instanța de fond);

2. de la 18.01.2016 – până la 16.02.2018 (instanța de apel);

3. de la 24.04.2018 – până la 18.07.2018 (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art.431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 25 noiembrie 2015, Arslan Bayram a fost condamnat în baza art. 190 alin.(5) Cod penal la 10 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate comercială pe un termen de 5 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

A fost admisă acțiunea civilă depusă de reprezentantul părții vătămate SRL "Rostor" și s-a încasat de la Arslan Bayram în beneficiul SRL "Rostor" prejudiciul material cauzat în sumă de 127 000 dolari SUA în lei conform cursului oficial al BNM la momentul executării.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Arslan Bayram activând în calitate de administrator al SRL De-Dan Deniz Chișinău, cu sediul în mun. Xxxx, str. Xxx, având scopul însușirii mijloacelor bănești, prin înșelăciune și abuz de încredere, a încheiat cu cet.Federației Ruse Achipov Mustafa Saddîci, administratorul SRL Rostor, contractul cu nr. 20-JOM privind livrarea a 1600 tone de jom de sfeclă granulat pe teritoriul Turciei.

Conform pct.6 alin. 1 al contractului enunțat, forma electronică a transmiterii documentelor necesare are totală putere juridică, fiind pusă în sarcină factorului de conducere al SRL De-Dan Deniz Chișinău, Arslan Bayram.

La 14.06.2011 și 15.06.2011 pe conturile bancare ale SRL De-Dan Deniz Chișinău la BC Moldova Agroindbank SA, filiala Mihai Eminescu, au fost transferate sumele de 50 000 dolari SUA și 77 000 dolari SUA, totodată fiind transferate în formă electronică documentele specificate în contract de către Arslan Bayram și anume: declarațiile vamale, invoice, certificat de origine a mărfurilor, scrisoare de transport internațional CMR, informația transmisă fiind însă neveridică, astfel marfa stipulată ca obiect al contractului nr. 20-JOM, netraversând teritoriul vamal al Republicii Moldova.

În rezultatul acțiunilor ilicite ale lui Bayram A., firmei SRL Rostor, în persoana administratorului Achipov M., i-a fost adus un prejudiciu material în sumă totală de 127 000 dolari SUA, care conform ratelor de schimb al BNM, la ziua comiterii infracțiunii reprezintă 1 452 012 lei RM.

La fel, prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 29 decembrie 2015, a fost admisă cererea traducătorul autorizat Orlioglo Anatolie privind remunerarea serviciilor de traducere a cauzei penale privind învinuirea lui Arslan Bayram în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) CP al RM, acumulate la faza de urmărire penală. S-a obligat Procuratura sectorului Rîșcani mun. Chișinău să achite lui Orlioglo Anatolie sumă de 104 018,75 lei, ca plată pentru serviciile de traducere din limba de stat în limba turcă a materialelor cauzei penale privind învinuirea lui Arslan Bayram Z în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Țaulean V. în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a lui Arslan B. în baza art. 190 alin.(5) Cod penal, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

În argumentarea apelului, a indicat că sentința de condamnare este nefondată, reieșind din motivele că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, iar fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, or, pe parcursul urmăririi penale și a dezbaterilor judiciare, declarațiile inculpatului Arslan Bairam au fost apreciate drept inventate, ireale, fără ca organul de urmărire penală și instanța să probeze circumstanțele invocate de inculpat în apărarea sa prin intermediul unor probe pertinente, concludente și utile.

Instanța de judecată și-a întemeiat concluzia sa pe declarațiile părții vătămate Achipov M., care a declarat că i-a fost cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, cu toate că cauzarea unor prejudicii în proporții

deosebit de mari este posibilă și în cadrul raporturilor civile, atunci când unul din participanți, din anumite motive cu caracter obiectiv, este pus în imposibilitatea de a-și onora îndeplinirea obligațiilor contractuale.

Astfel, nu s-a ținut cont de criteriile de delimitare a activității infracționale de alte încălcări de lege (delictul civil), dat fiind faptul că aceasta este prima parte componentă a unui proces penal care obligă organul de urmărire penală și instanța de judecată de a da apreciere criteriilor obiective și subiective.

La materialele cauzei penale au fost anexate în calitate de probă două contracte juridice care n-au fost contestate până în prezent în instanța de judecată, în modul prevăzut de lege, de către persoanele cointeresate și anume: un contract care a fost încheiat între administratorul SRL „Rostor” și administratorul firmei ÎCS „DE-DAN DENZ” SRL, privind livrarea a 1600 tone de jom de sfeclă (care urma să fie reziliat, declarat nul etc.), iar cel de-al doilea contract de vânzare-cumpărare a 1600 tone de jom de sfeclă a fost încheiat între ÎCS „DE-DAN DENZ” SRL și SRL „Ghevisan”, fiind anexate și prezentate în instanță și înscrisurile, care confirmă faptul că directorul SRL „Ghevisan”, Țurcan O. a primit în numerar de la Arslan Bairam, directorul ÎCS „DE-DAN DENZ” SRL, suma 1 289 472 lei.

Totodată, a fost admisă în calitate de probă, hotărârea instanței de judecată din 21.12.2013, prin care este probat faptul că suma nominalizată de 1 289 472 lei a fost încasată de la SRL „Ghevisan” în beneficiul ÎCS „DE-DAN DENZ”.

Potrivit art. 123 CPC, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o pricină civilă soluționată anterior în instanța de drept comun sau instanța specializată sunt obligatorii pentru instanța care judecă pricina și nu se cer a fi dovedite din nou faptele care conform legii, sunt prezumate a fi stabilite și nu trebuie dovedite de persoana în a căreia favoare se prezumă.

Astfel, prin hotărârea Judecătoriei Centru din 21.01.2013, se demonstrează faptul, precum că banii în sumă de 1 289 472 lei au fost transmiși directorului SRL „Ghevisan”, Țurcan O., iar pe de altă parte este confirmat că banii nu au fost dobândiți prin însușire de către inculpatul Bairam Arsalan, acesta având în această situație calitatea de victimă.

Faptul că ștampila SRL „Ghevisan”, a fost aplicată pe contractul de vânzare-cumpărare a 1600 tone de jom de sfeclă, încheiat între ÎCS „DE-DAN DENZ” SRL și SRL „Ghevisan”, precum și pe recipisa de transmitere a banilor transmisă directorului întreprinderi SRL „Ghevisan”, îl eliberează pe Arsalan Bayram să demonstreze că Țurcan O. avea calitatea de director a SRL „Ghevisan”.

Nu este de acord cu concluzia instanței de judecată, precum că documentele specificate în contract și anume: declarațiile vamale primare, certificatul de origine a mărfurilor, scrisorile de transport internațional CMR au fost falsificate, reieșind din motivele că marfa livrată n-a ajuns la destinatar, deoarece falsificarea actelor oficiale poate fi probată numai prin prezența unui raport de expertiză, iar activitatea infracțională nominalizată trebuia și urma să fie calificată ca concurs de infracțiuni, prin cumul cu art. 361 CP.

În speță, nu s-a dovedit nici latura obiectivă, cât și cea subiectivă a infracțiunii, care trebuie să fie dovedită prin probe concludente și pertinente.

3.1. Împotriva încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 29 decembrie 2015, procurorul a înaintat cerere de recurs, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care cheltuielile de judecată pentru traducere, ce urmează a fi încasate în contul lui Orlioglo An., să fie puse în sarcina Ministerului Finanțelor, (statului), sau a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău.

Procurorul a indicat că instanța de judecată a dispus încasarea cheltuielilor de judecată din contul unei instituții care nu poate fi parte financiară sau administrativă independentă în cadrul unor relații juridice cu persoanele fizice și juridice, or, Procuratura sect.Rîșcani, mun. Chișinău nu dispune de rechizitele necesare inerente unui gestionar de buget.

Potrivit art.22 alin.(1) al Legii cu privire la Procuratură, Procuratura este un sistem unic, centralizat și ierarhic, care include: Procuratura Generală; procuraturile teritoriale și procuraturile specializate. Art.23 al legii indicate prevede că, Procuratura Generală organizează și coordonează activitatea procuraturilor din subordine, gestionează bugetul Procuraturii.

Conform prevederilor art. 16 alin.(2) și (4) CPP al RM, persoana care nu posedă sau nu vorbește limba de stat are dreptul să ia cunoștința de toate actele și materialele dosarului, să vorbească în fața organului de urmărire penală și în instanța de judecată prin interpret. Actele procedurale ale organului de urmărire penală și cele ale instanței de judecată se înmânează bănuțului, învinuitului, inculpatului, fiind traduse în limba lui maternă sau în limba pe care acesta o cunoaște, în modul stabilit de prezentul cod.

La etapa efectuării urmăririi penale, învinuitul Arslan B. a comunicat și a făcut înscrisuri în limba de stat, fără a solicita traducerea actelor procesuale în limba turcă.

Articolul 228 alin.(5) CPP al RM, stabilește că, cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin.(1) vor fi recuperate la cererea acestora în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței în mărimea stabilită de

legislația în vigoare. Astfel, pentru etapa urmăririi penale, atât ofițerul de urmărire penală, cât și procurorul, nu au emis ordonanțe de recuperare a cheltuielilor suportate în legătură cu oferirea serviciilor de traducere.

Potrivit art.229 CPP al RM, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Astfel, legiuitorul a stabilit două modalități de recuperare a cheltuielilor judiciare suportate în cursul procesului penal: 1) din contul condamnatului, caz care nu este specific situației în cauză deoarece aceste cheltuieli prevăd suma plătită traducătorului și 2) din contul statului, care reprezintă toate celelalte cazuri ce nu pot fi recuperate din contul condamnatului.

În speță, fiind admisă cererea traducătorului Orlioglo An. privind remunerarea serviciilor de traducere a cauzei penale, instanța de judecată urma să treacă cheltuielile judiciare sau în contul statului, adică Ministerul Finanțelor sau, după caz, a Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău - instanță care în faza judiciară a ordonat și a adoptat încheierea prin care s-a dispus traducerea tuturor materialelor cauzei penale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2018, a fost respins, ca nefondat apelul declarat de avocat în numele inculpatului Arslan Bayram. Admis recursul procurorului, casată încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 29.12.2015 și pronunțată o nouă hotărâre, prin care cheltuielile privind remunerarea lui Orlioglo A. pentru serviciile de traducere a cauzei penale, au fost trecute în contul statului.

5. Instanța de apel a statuat că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor din dosar, a apreciat probele cauzei din punctul de vedere a utilității și veridicităților, corect ajungând la concluzia de vinovăție a lui Arslan B. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(5) Cod penal.

Astfel, în speță a fost confirmat faptul că prin contractul nr.20-JOM din 10.06.2011 de achiziție și transportare a mărfii, SRL De-Dan Deniz s-a obligat să achiziționeze și să transporte jom în beneficiul SRL Rostor, iar transferurile bancare efectuate de SRL "Rostor" în adresa SRL De-Dan Deniz sunt probate prin ordinul de plată din 14.07.2011, eliberat de BC Moldova Agroindbank SA, prin care plătitorul SRL Rostor a transferat către beneficiarul SRL De-Dan Deniz suma de 50 000 dolari SUA, destinația plății fiind contractul 20 jom din

10.06.2011, și ordinul de plată din 15.07.2011, eliberat de BC Moldova Agroindbank SA, prin care plătitorul SRL Rostor a transferat către beneficiarul SRL De-Dan Deniz suma de 77 000 dolari SUA, destinația plății fiind contractul 20 jom din 10.06.2011.

Prin urmare, SRL Rostor a transferat în beneficiul SRL De-Dan Deniz suma totală de 127 000 dolari SUA, destinația plății fiind contractul din 10.06.2011. Mai mult, în cadrul ședinței instanței de fond Arslan B. a recunoscut faptul primirii sumelor de bani în mărime totală de 127 000 dolari SUA, menționând că Achipov M. a achitat suma de 50 000 dolari SUA, iar peste o zi restul de 77 000 dolari SUA, convertindu-i în lei moldovenești.

Astfel, instanța de apel a reținut ca neîntemeiate argumentele avocatului în apelul depus, deoarece instanța de fond a ținut cont de toate circumstanțele speței, urmând fi apreciate critic alegațiile inculpatului precum că toți banii primiți de la partea vătămată, și anume suma de 1 289 472 lei, i-a transmis unei persoane pe nume Țurcan Octavian, administratorul SRL "Ghevisan", care urma să-i livreze jomul de sfeclă, prezentând în acest sens o recipisă, pe care este aplicată ștampila SRL Ghevisan, or, potrivit informației de la Camera înregistrării de Stat, s-a constatat că conform datelor din Registrul de Stat al persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, SRL "Ghevisan" a fost înregistrată la 10.02.2000, administrator și fondator fiind Ciorici Ghenadie, iar la 27.02.2012 au fost consemnate în Registrul de Stat, date cu privire la desemnarea noului administrator, Lengefelder Elena.

În acest sens, instanța a menționat că la momentul semnării recipisei dintre Arslan Bayram și Țurcan Octavian la 17.06.2011, administratorul și fondatorul SRL Ghevisan era Ciorici Ghenadie, prin urmare declarațiile inculpatului au fost apreciate ca o încercare de a se eschiva de la răspunderea penală, or în situația în care inculpatul ar fi transmis această sumă considerabilă unui simplu cunoscut, ultimul urma cel puțin să solicite certificatul de înregistrare sau extrasul din Registrul de Stat al persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, precum și un act de identitate pentru a se încredința că persoana căreia transmite banii este anume administratorul agentului economic cu care chipurile, a încheiat contractul enunțat.

La fel, instanța a conchis că nu poate fi reținută autenticitatea recipisei prezentate de inculpat potrivit căreia Octavian Țurcan, director al SRL "Ghevisan", a primit de la Arslan Bayram suma de 1 289 472 lei, pentru a organiza exportul jomului de sfeclă în Turcia, care a și constituit obiectul unui litigiu în instanța de judecată, în acest sens fiind pronunțată hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 21.01.2013, prin care s-a încasat de la SRL

"Ghevisan" în beneficiul SRL De-Dan Deniz suma de 1 289 472 lei, or administratorul și fondatorul SRL "Ghevisan" era la acel moment Ciorici Ghenadie, acesta fiind întocmită, în opinia instanței, intenționat, cu scop de justificare a însușirii de către inculpat a mijloacelor financiare transferate de SRL "Rostor".

Astfel, relevant este că plângerea lui Ciorici Gh., administratorul și fondatorul SRL Ghevisan, depusă la Procuratura Rîșcani mun. Chișinău pe faptul falsificării contractului de vânzare-cumpărare a jomului din 13.06.2011, a recipisei din 17.06.2011, încheiate între administratorul SRL "Ghevisan" Octavian Țurcanu și administratorul SRL De-Dan Deniz Arslan Bayram, prin ordonanța din 12.06.2015, a fost pornită urmărirea penală conform semnelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art.310 alin.(1) CP al RM.

Ca dovadă în acest sens servește și faptul că inculpatul Arslan Bayram nici nu a întreprins careva măsuri de punere în executare a hotărârii emise de Judecătoria Centru, mun. Chișinău, cu toate că aceasta a devenit irevocabilă încă la 21.02.2013, iar suma datoriei care urmează a fi încasată este una considerabilă,

Din materialele cauzei se confirmă, că inculpatul Arslan Bayram, conștientizând faptul că ulterior poate fi atras la răspundere penală pentru însușirea mijloacelor financiare transferate de SRL "Rostor", intenționat a întocmit recipisa, ca ulterior să se adreseze în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL "Ghevisan" privind încasarea datoriei, hotărâre, care la rândul său *nu a fost pusă în executare*, or, punerea în executare ar fi dus la aducerea hotărârii la cunoștința administratorului SRL "Ghevisan" și eventuala contestare, iar instanțele ierarhic superioare ar fi anulat o asemenea hotărâre, în situația în care probă că banii ar fi ajuns în contul SRL "Ghevisan" nu există.

Prin urmare, instanța de fond întemeiat a indicat că nu pot fi reținute argumentele inculpatului precum că SRL "Ghevisan" nu dispune de mijloace bănești, hotărând să mai aștepte să nu fie achitate comisioane pentru executorul judecătoresc, or au un caracter declarativ, nefiind prezentate instanței de judecată careva probe.

Totodată, art.25 alin.(3) al Legii privind reglementarea valutară, prevede că persoanele juridice rezidente și nerezidente sunt obligate să primească/efectueze plăți și transferuri în cadrul operațiunilor valutare numai prin conturile lor, cu excepția cazurilor în care efectuarea operațiunilor valutare este permisă în numerar sau cu utilizarea instrumentelor de plată.

Potrivit art.10 alin. (5) al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, față de întreprinderi și organizații, indiferent de tipul lor de proprietate și forma de organizare juridică, care efectuează decontări în numerar în sumă ce

depășește cumulativ 100 de mii de lei lunar, în baza obligațiilor lor financiare, încălcând modul stabilit de decontare prin virament, precum și care efectuează decontări în numerar și prin virament prin intermediari, indiferent de suma decontării efectuate, organele Serviciului Fiscal de Stat aplică sancțiuni pecuniare în proporție de 10 la sută din sumele plătite, iar sumele amenzilor se fac venit la bugetul de stat.

Prin urmare, potrivit normelor de drept enunțate, transferurile de mijloace bănești între agenții economici se efectuează doar pe conturile lor, iar transmiterea banilor prin alte mijloace este interzisă, cu excepțiile prevăzute de lege, în speță, transmiterea mijloacelor bănești, unui oarecare Octavian Țurcan, care a avut loc într-un bar, conform celor declarate de inculpat, este o chestiune privată a fiecăruia și care, în opinia instanței, nu probează existența unor relații contractuale cu SRL "Ghevisan".

Referitor la argumentul avocatului că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele infracțiunii de escrocherie, instanța a conchis că latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) CP al RM, se caracterizează prin dobândirea ilicită a averii prin înșelăciune sau abuz de încredere a proprietarului sau posesorului bunurilor, prin crearea impresiilor greșite victimei care transmite averea, prin afirmări intenționat false despre existența sau lipsa cărora factorii care urmau a fi comunicate proprietarului reieșind din circumstanțele cazului.

Prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane se înțelege transmiterea benevolă infractorului de către victimă a bunurilor sau a dreptului asupra bunurilor sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere.

În speță, Arslan Bayram a creat administratorului părții vătămate, impresii false referitor la faptul că SRL "De-Dan Deniz" a expediat marfa conform contractului încheiat cu SRL Rostor, de pe diferite adrese electronice fiind expediate lui Akipov Mustafa declarațiile vamale din 13.06.2011, lista camioanelor cu indicarea numărului de înregistrare a fiecărui camion, cantitatea și valoarea mărfii transportate de fiecare camion, care coincidea atât cu valoarea și cantitatea mărfii solicitate, inclusiv telefonându-l și comunicându-i că marfa este la terminalul vamal și urmează a fi expediată la destinație, necomunicându-i realitatea, fapt care a determinat partea vătămată să-i transmită sumele solicitate.

Astfel, acțiunea adiacentă - abuzul de încredere a fost utilizată de către inculpat pentru săvârșirea faptei sale, acțiune exteriorizată prin folosirea relațiilor de prietenie pentru dobândirea bunurilor altei persoane, Arslan Bayram urmărind inițial scopul dobândirii acestui bun.

Totodată, fiind prezent abuzul de încredere, alături de înșelăciune, care

reprezintă o modalitate de înfăptuire a laturii obiective a infracțiunii de escrocherie.

Prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane se înțelege transmiterea benevolă infractorului de către victimă a bunurilor sau a dreptului asupra bunurilor sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere. Potrivit declarațiilor reprezentantului părții vătămate, după transferarea sumei de 127000 dolari SUA, inculpatul și-a schimbat comportamentul său, fapt ce indică asupra atingerii scopului propus de acesta, dobândirea banilor, ori dovada transferării sumei integrale investite de partea vătămată, de către Arslan B. nu a fost stabilită în ședința de judecată prin careva probe pertinente, concludente și utile, aceste circumstanțe conturând comportamentul delictual al inculpatului.

Mai mult, delimitarea escrocheriei prin utilizarea unor forme contractuale urmează a fi făcută nu după modul întocmirii acestor contracte, ci după rezultatul final al activității contractuale. Dacă ambele părți contractuale obțin un profit ca urmare a activități comune, păstrându-și dreptul de proprietate asupra bunurilor sale, în acest caz, într-adevăr, este vorba despre relații civile. Dacă însă una dintre părți, asumându-și anumite obligații nu are posibilitatea sau dorința de a le îndeplini, dar a primit preventiv bani sau bunuri ale celeilalte părți contractuale care pierde dreptul de proprietate asupra lor, atunci în cazul dat este vorba despre escrocherie.

Astfel, în speță este evident faptul încheierii unui contract în care partea vătămată își pierde dreptul său asupra mijloacelor investite, iar inculpatul de la începutul desfășurării activității, a întreprins anumite măsuri, pentru crearea impresiei obținerii unui venit real, ca mai apoi, în urma obținerii încrederii depline a părții vătămate să obțină profit.

În asemenea circumstanțe, sunt neîntemeiate argumentele apărătorului referitor la faptul că în speță persistă raporturi de drept civil, or din probele cercetate se constată lipsa intenției inculpatului de a-și onora obligațiunile promise pentru care ultimul s-a angajat, iar dobândirea ilicită a mijloacelor financiare de către inculpat se confirmă inclusiv prin declarațiile acestuia. Mai mult că, la momentul actual inculpatul se eschivează de la instanțele de judecată, fiind anunțat în căutare, nu a returnat nici sumele de bani primite, dar nici nu a fost livrată marfa solicitată, precum că ultimul nu și-a exprimat disponibilitatea de soluționare a raporturilor juridice în speța dedusă judecătii.

Referitor la recursul declarat de procuror împotriva încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 29.12.2015, potrivit căreia a fost admisă cererea traducătorului autorizat Orlioglo A. privind remunerarea serviciilor de traducere a cauzei penale în privința lui Arslan N., fiind obligată Procuratura sect. Rîșcani

să achite lui Orlioglo A. suma de 104 018,75 lei ca plată pentru serviciile de traducere din limba de stat în limba turcă a materialelor cauzei penale, instanța a menționat că cerințele acuzatorului de stat sunt întemeiate.

Astfel, art. 227 alin.(3) CPP, prevede că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Conform art. 228 alin.(4) CPP, expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu.

Norma art. 16 alin.(2) și (4) CPP stipulează că, persoana care nu posedă sau nu vorbește limba de stat are dreptul să ia cunoștință de toate actele și materialele dosarului, să vorbească în fața organului de urmărire penală și în instanța de judecată prin interpret. Actele procedurale ale organului de urmărire penală și cele ale instanței de judecată se înmânează bănuțului, învinuțului, inculpatului, fiind traduse în limba lui maternă sau în limba pe care acesta o cunoaște, în modul stabilit de prezentul cod.

Art. 228 alin.(5) CPP, stabilește că, cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin.(1) vor fi recuperate la cererea acestora în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței în mărimea stabilită de legislația în vigoare. În acest context, instanța a reținut că pentru etapa urmăririi penale, atât ofițerul de urmărire penală, cât și procurorul, nu au emis ordonanțe de recuperare a cheltuielilor suportate în legătură cu oferirea serviciilor de traducere.

Astfel, potrivit art. 229 CPP, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

Legiuitorul a stabilit două modalități de recuperare a cheltuielilor judiciare suportate în cursul procesului penal: 1) din contul condamnatului, caz care nu este specific situației în cauză deoarece aceste cheltuieli prevăd suma plătită traducătorului și 2) din contul statului, care reprezintă toate celelalte cazuri ce nu pot fi recuperate din contul condamnatului.

Reținând cele nominalizate, instanța a conchis că cheltuielile suportate

pentru serviciile de traducere, reprezintă cheltuieli judiciare care urmează a fi achitate din contul bugetului de stat.

6. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar avocatul Țaulean Vitalie în numele inculpatului, care invocând temeiurile prevăzute la art. 427 alin.(1) pct.2),6),8),12) Cod de procedură penală solicită casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare. Totodată, solicită casarea încheierii din 02.03.2017, prin care a fost respinsă, ca neîntemeiată acțiunea civilă prin care s-a solicitat recunoașterea în calitate de parte civilă a lui Scurtu-Arslan T., și anularea încheierii prin care a fost aplicat sechestru asupra imobilului din mun. Chișinău, str. Socoleni 15, ap. 17, deoarece este proprietatea privată a reclamantei.

În argumentarea recursului a indicat că în speță nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, precum și fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

A indicat că instanța nu a fost compusă potrivit legii fiind încălcate prevederile art. 30, 31, 33 menționând în acest sens că în cadrul ședinței din 02.03.2017, a depus o cerere de chemare în judecată prin care a solicitat să fie recunoscut în calitate de parte civilă Scurtu Arslan T. cu anularea încheierii din 08.08.2012, prin care a fost aplicat sechestru asupra imobilului din str. Socoleni 15, ap.17, mun. Chișinău, deoarece aceasta este proprietatea privată a reclamantei.

Completul de judecată compus din Melinteanu I., Vrabie S. și Balmuș Sv., în cadrul ședinței din 02.03.2017 s-au echivat de la examinarea acțiunii date, motivând că se vor expune asupra cererii în următoarea ședință.

Ulterior, la ședința din 27.07.2017, a solicitat ca instanța să se pronunțe și să-i aducă la cunoștință încheierea cu privire la acțiunea înainată, unde, completul de judecată verbal l-a anunțat că a fost pronunțată o încheiere protocolară prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea civilă, însă fără să-i fie prezentată, din care motiv a solicitat recuzarea completului de judecată.

La data de 11.10.2017, făcând cunoștință cu materialele cauzei a depistat lipsa încheierii protocolare din 02.03.2017, circumstanță care demonstrează că acest act procedural a fost falsificat, fiind ulterior contrafăcut data pronunțării.

Totodată, a descoperit că în procesul-verbal al ședinței de judecată sunt incluse date și circumstanțe care nu au avut loc în genere în cadrul ședinței, fiind denaturată esența circumstanțelor care au fost puse în discuție.

Prin urmare, atât completul de judecată, cât și greșiera au admis grave încălcări procedurale care întrunesc componentele de infracțiune de abuz de putere sau abuz de serviciu și de fals în acte publice.

Astfel, în decizia contestată instanța de apel nu s-a pronunțat în privința cererii de chemare în judecată nominalizată.

La fel a indicat că instanța nu a reținut prezența sau administrarea unor probe care ar fi probat cu certitudine faptul că anume Arslan B. prin intermediul poștei electronice i-a transmis părții vătămate invoi-rile și declarațiile vamale, în timp ce nu este probat că de la adresa lui Banari Gh. sau a altei persoane au fost transmise actele care confirmă că marfa a fost expediată la destinație. Nu există nici o probă că la 13.06.2011, inculpatul l-ar fi informat pe victimă despre faptul că marfa este încărcată și se afla la terminal, deoarece la data de 13.06.2011, nici nu putea să fie încărcată în camioane, deoarece nu era efectuat încă transferul bancar în sumă de 77 000 dolari SUA, transferul fiind efectuat doar la 15.06.2011. De unde rezultă că inculpatul nu putea comunica lui Achipov M. că marfa este încărcată sau să-i fie transmise invo-rile și declarațiile vamale, în timp ce banii nu erau achitați integral conform prevederilor contractului.

7. Asupra recursului declarat a depus referință procurorul, care a solicitat inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Din cuprinsul recursului declarat se reține că recurentul invocă temei de drept pct. 6), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căroră, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când nu s-au pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, însă în motivarea solicitărilor sale recurentul nu indică în baza cărei norme penale urmează a fi încadrate acțiunile inculpatului, or, acesta solicită casarea hotărârii instanței de apel, considerând că, în acțiunile inculpatului Arslan B. lipsesc elementele infracțiunii imputate, astfel se întrevede temeiul de drept prevăzut de pct.8) al normei citate, precum și a invocat că instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. 30, 31 și 33 CPP - adică temeiul prevăzut la pct.2).

Astfel, Colegiul penal consideră că urmează să se expună asupra temeiului prevăzut de pct.8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, nu și asupra temeiului de drept prescris în pct.12) al normei citate, deoarece în recurs nu se solicită recalificarea acțiunilor inculpatului și nu este indicată norma penală în

baza căreia urmează a fi recalificate acțiunile acestuia.

Sub aspectul situației de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Colegiul penal reține că, instanțele de fond, în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă, potrivit art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, corect ajungând la concluzia privind vinovăția lui Arslan B. în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, încadrarea juridică a acțiunilor acestuia fiind justă.

Concluziile instanței de fond și de apel sunt corecte și se întemeiază pe cumulul de probe administrate, cum sunt declarațiile *reprezentantului părții vătămate SRL „Rostor”, administratorul Achipov M.*, care a relatat că cu Arslan Bayram nu se află în nici un fel de relație. Împreună cu acesta au semnat un contract la 10 iunie 2011. *Conform clauzelor contractului, Arslan B. urma să perfecteze actele pentru încheierea contractului de vânzare-cumpărare a produselor și anume – jom de sfeclă. El urma să-i transmită actele prin poșta electronică și doar după aceia urma să-i achite marfa.* După ce marfa a fost încărcată, devamată, după primirea tuturor actelor, certificatelor, urma să achite marfa. **Au fost efectuate două transferuri bănești, pe 14 iunie 2011 în sumă de 50 000 dolari SUA și pe 15.06.2011 în sumă de 75 000 dolari SUA, în total suma de 127 000 dolari SUA.** Sunt documente confirmative că au avut loc transferurile sumelor nominalizate de pe contul firmei în compania lui Arslan B. Aproximativ peste 3-4 zile s-a depistat că marfa indicată în documentele de însoțire nu a ajuns la destinație. L-a telefonat pe Arslan B. pentru a-l întreba care este situația, la ce ultimul i-a comunicat că au apărut probleme și a fost nevoit să descarce marfa. I-a spus că în acest caz să-i întoarcă banii. Ulterior, el a venit în or. Chișinău și a constatat că marfa nu a fost încărcată, cum declara Arslan B. A plecat la Bălți, la Nury Yaramîș, cetățean al Turciei, cu care a făcut cunoștință prin intermediul lui Arslan B. Acolo, Nury Y. i-a arătat un depozit, unde chipurile a fost încărcată marfa. A văzut că în acel depozit nu era nici urmă de jom de sfeclă și că în acel depozit nu încăpea acea cantitate de marfă, cum declarau ei. Întorcându-se în mun. Chișinău au sunat la companiile care erau indicate în documentele de însoțire, ștampilele cărora erau

pe foile de parcurs, erau ștampile ale SRL „Blancom”. Prin cunoscutul Roșca O. a reușit să sune la compania ștampila căreia era pe documente și a trimis copia actului dat. **Au fost uimiți și au declarat că așa mașini nu au și nu prestează așa servicii peste hotare, activează doar pe teritoriul Republicii Moldova.** I-a dat de înțeles lui Arslan Bayram că actele ce i le-a prezentat sânt false și dacă timp de o săptămână nu-i întoarce banii o să se adreseze în judecată. I-a dat de înțeles că falsificarea documentelor constituie infracțiune, Arslan Bayram l-a asigurat că timp de o lună îi va întoarce banii, deoarece o săptămână este puțin. L-a crezut și a plecat. A trecut jumătate de an, dar banii nu i-a primit, a sunat de nenumărate ori, dar tot îl amâna. Când l-a întrebat pe Arslan Bayram ce a făcut cu ei, el i-a explicat că i-a dat pentru acte de caritate. I-a spus că cu banii săi nu poate face acte de caritate. A venit la Chișinău și s-a adresat la un birou de avocați. După această a încercat să se întâlnească și cu Arslan Bayram, dar refuza și refuză până în prezent. Solicită să fie tras la răspundere și să-i restituie banii. Conform legislației Federației Ruse au fost amendați cu 100% din suma transferată. Astfel, de amendă încă nu a fost aplicată din motiv că este litigiu în organele de drept ale Republicii Moldova. Susține declarațiile date anterior și menționează că Arslan Bayram nu s-a comportat corect, el l-a amenințat pe Nury Yaramîș că nu va fi restituită suma de bani și procesul de judecată nu se va finisa cu nimic. Când a venit în Chișinău, în iarna anului 2011, a intrat la Nury Yaramîș în apartament și ultimul i-a spus că este amenințat de către Arslan Bayram. El a sunat de pe telefonul lui Nury Yaramîș și Bayram spunea că nu este dator nimănui cu bani. Peste câteva zile a fost sunat și i s-a spus că nu va primi nimic. A fost sunat de către cetățeanul Turciei, Zeki Savaş, care este în Republica Moldova, care l-a rugat să-și retragă plângerea și că sigur timp de un an, un an și jumătate vor achita suma. Zeki Savaş l-a sfătuit pe Arslan Bayram să restituie suma ce o datorează. Nury Yaramîș, acum nu se mai prezintă în Republica Moldova, deoarece Arslan Bayram l-a amenințat și pe el. După ce a transferat banii pe conturile firmei lui Arslan Bayram, a înțeles că i-a cumpărat apartament soției sale. Până la 10.06.2011, a mai avut relații contractuale cu Arslan Bayram, al doilea contract a fost nevoit să-l semneze, deoarece marfa anterioară, sămânța de floarea soarelui, nu era calitativă și i-a promis că prin următoarea marfa își va recompensa greșeala. Prin condițiile contractului, jomul de sfeclă urma să fie transportat în or. Konya, apoi a fost schimbată destinația și anume or. Candîrma, acest fapt este adevărat. În or. Bălți a fost în primăvara anului 2011. Declarațiile vamale le-a primit prin poșta electronică pe 13.06.2011. Arslan Bayram i-a transmis declarațiile vamale, așa i-a spus el, el l-a sunat. Nu poate spune concret,

nu cunoaște dacă actele i-au fost transmise de pe poșta electronică ca și la primul contract, dar Arslan Bayram a spus că el nu are adresă electronică și trimitea de pe diferite adrese. El personal a primit și a făcut cunoștință cu documentele trimise pe adresa electronică. Adresa electronică este a firmei, corespondența a primit-o pe adresa SRL Rostor. Greșeli se mai întâmplă, au spus că vor recompensa și din acest caz au fost de acord să mai încheie cu Arslan Bayram un contract. Unii furnizori au făcut greșeli și pentru a recompensa pierderile a fost de acord să încheie contractul. Prin condițiile contractuale urmau să transfere 133 560 dolari, dar au transferat 127 000 dolari și astfel se recuperau pierderile din contractul anterior. În privința diferenței din primul contract careva înțelegeri în scris nu au fost, a fost o înțelegere verbală. Firma SRL "Ghevisan" nu-i este cunoscută. Arslan Bayram nu i-a spus că ar fi încheiat careva contract cu Țurcanu Octavian. Despre Țurcanu O. nu a auzit. Prejudiciul material este de 127 000 dolari. În caz de nerestituire va fi nevoit să achite 127 000 dolari pentru nerambursare. Acesta este prejudiciul material cauzat de învinuit. Solicită să-i fie restituită suma, iar dobânda să fie transferată la o casă de copii. În cadrul urmăririi penale a înaintat acțiune civilă pe care o susține. În baza contractului a transferat banii pe 15-16.06.2011. Contractul l-a prezentat la bancă. În declarațiile vamale era indicat punctul de destinație or. Konya, Turcia. A fost de acord cu această condiție în momentul transferării banilor. Susține declarațiile date în cadrul urmăririi penale. Nu are nici o valoare orașul indicat în contract, dacă însăși contractul nu a fost executat. Nu ține minte dacă în primul și în al doilea contract a fost același broker. Depozitul unde a fost jomul de sfeclă a fost arătat de către Arslan Bayram în prezența lui Nury Yaramîș, dar nu de către Nury Yaramîș; - *declarațiile martorului Arslan M.*, care a explicat că inculpatul Arslan B. îi este cunoscut. La început relațiile dintre ei au fost bune, după care s-au înrăutățit. Firma Ghevisan SRL nu-i este cunoscută. A avut încheiat contract dintre SRL De-Dan Deniz și SRL Rostor. A efectuat transfer bancar de 127 000 dolari. Conform contractului, SRL Rostor urmau să încarce automobilele și să le devameze. De tot au avut loc 2 transferuri. Partea contractantă urma să le transfere declarațiile vamale în formă electronică, CMR și numerele de înmatriculare ale automobilelor, care urmau a fi încărcate cu marfa, după aceasta, urmau să fie transferați banii. Apoi, a vorbit la telefon cu inculpatul, acesta a spus că banii vor fi restituiți, dat fiind că mașinile nu au putut fi încărcate. Peste o lună sau două, iarăși a luat legătură telefonică cu inculpatul și ultimul i-a spus că banii au fost transferați, iar persoana, căreia inculpatul i-a dat banii este plecat la Moscova să se trateze. A cerut inculpatului dovada că banii au

fost transferați, însă acesta nu i le-a putut prezenta. Apoi, inculpatul i-a spus că cu ajutorul acestor bani, acesta a ajutat pe cineva. Declarațiile vamale electronice i-au fost expediate pe adresa SRL "Achif". Arslan B. îl telefona și îl informa de pe care adrese electronice vor fi expediate declarațiile vamale. A concretizat că la Bălți a mers cu Nury Y., iar pe traseu la întâlnit cu inculpatul, care i-a condus la depozit; - *declarațiile martorului Fratea A.*, care a relatat că pe Arslan B. îl cunoaște, acesta a cumpărat apartament de la ei în luna iulie 2011. În anul 2011, împreună cu soția au hotărât să vândă apartamentul, depunând anunț. Au venit cumpărătorii, și anume Arslan B. cu soția sa. Au convenit asupra prețului de 47 000 euro. Din câte ține minte, contractul a fost perfectat pe numele soției inculpatului, care ulterior, a fost donat mamei. Până când se pregăteau actele la notar, au plecat la bancă pentru a verifica bancnotele. După întocmirea documentelor, Arslan B. i-a transmis suma de 47 000 euro și au întocmit contract de vânzare-cumpărare a apartamentului. Intenția de a cumpăra apartamentul a fost a soției inculpatului; - *declarațiile martorului Ahmet A.*, care a declarat că pe inculpat îl cunoaște, anterior au avut niște relații foarte bune, la moment, relațiile fiind normale. Cu Arslan B. s-a întâlnit de câteva ori în barul Hamed, unde ultimul se odihnea, precum și în localul Antalia. Acestea sunt localuri unde se întâlnesc și se odihnesc cetățenii turci. Pe Arslan B. îl cunoaște timp de 12-13 ani. Când au discutat ultima data cu Arslan B., acesta se ocupa de organizarea exportului de cereale. Aceasta a avut loc cu aproximativ 2 ani în urmă. Pe Achipov Mustafa nu-l cunoaște personal. În perioada când se afla cu inculpatul în localele indicate, Arslan Bayram i-a spus că un an în urmă, a organizat o afacere legată de exportul de floarea soarelui și că are nevoie să plece în mun. Bălți pentru a organiza exportul a 20 camioane de mâncare pentru animale, care urma să fie transportată prin portul Giurgiulești. Arslan B. i-a comunicat că are nevoie de 100 dolari și el i-a împrumutat această sumă pentru a se deplasa în or. Bălți. Se considerau prieteni, astfel este normal de ați ajuta prietenul, împrumutându-i această sumă de bani. Peste 1-2 zile după întrevederea cu Arslan Bayram, s-au întâlnit în localul Antalia. Inculpatul a venit cu o geantă neagră, a spus că pregătește actele pentru parvenirea sumelor bănești. În acea zi, peste câteva ore, Arslan B. l-a telefonat și a spus să vină în barul Hamed ca să-i restituie banii împrumutați anterior. Astfel, acolo inculpatul i-a restituit banii împrumutați. Acesta i-a spus că a avut de câștigat din afacerea dată, că a restituit și banii împrumutați de la alte persoane. Ulterior, a avut și el nevoie de bani, însă Arslan B. a spus că banii primiți de la Achipov Mustafa au fost restituiți firmei respective. Arslan Bayram i-a mai relatat că a avut de câștigat bani din afacerea pe care

a avut-o cu Achipov Mustafa, însă, ulterior, i-a spus că afacerea a eșuat și că a fost nevoit să restituie banii pe contul firmei lui Mustafa. Din câte cunoaște, a fost semnat contract în valoare de 500 000-600 000 dolari, însă a fost transferată suma de 127 000 dolari, sau 137 000 dolari. Au fost mai multe persoane cărora Arslan Bayram le-a restituit banii, știe doar de un bărbat pe numele Suphi, căruia Arslan i-a restituit banii. Sumele restituite au fost sumele datoriilor luate anterior de către inculpat. Arslan Bayran restituia datoriile luate anterior, și din spusele acestuia, a restituit 10 000 dolari persoanelor cărora le datora bani, prezentând o listă a persoanelor, cărora inculpatul le datora bani. A depus declarații din cele cunoscute de la inculpat, că a avut probleme cu afacerea și a decis să restituie banii persoanelor cărora le datora. A fost la sediul companiei Memola Grup, unde a discutat cu inculpatul și ultimul i-a spus să se dezică de declarațiile date la urmărirea penală. Nu a solicitat nici un ban de la Arslan B. Acesta i-a spus să nu vină la ședințele de judecată, adică l-a presat să se refuze de declarațiile date la urmărirea penală; - *declarațiile martorilor Scurtu M., Sîtnic V., Ustaosman O.*, precum și probele materiale, - *contractul nr.20-JOM din 10.06.2011 de achiziție și transportare a mărfii*, potrivit căreia SRL "De-Dan Deniz" s-a obligat să achiziționeze și să transporte jom în beneficiul SRL "Rostor". Totodată, transferurile bancare efectuate de SRL "Rostor" în adresa firmei SRL "De-Dan Deniz" sunt confirmate prin *ordinul de plată din 14.07.2011*, eliberat de BC Moldova Agroindbank SA, prin care plătitorul SRL Rostor a transferat către beneficiar suma de 50 000 dolari SUA, *ordinul de plată din 15.07.2011*, eliberat de BC Moldova Agroindbank SA, prin care plătitorul SRL Rostor a transferat către beneficiar suma de 77 000 dolari SUA, destinația plăților efectuate fiind contractul 20 jom din 10.06.2011.

Conținutul probelor menționate mai sus, care au fost amplu analizate și obiectiv apreciate de către instanțele judecătorești, confirmă cu certitudine săvârșirea faptei imputate, care întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și anume escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere săvârșite în proporții deosebit de mari și anume:

Inculpatul a creat impresii greșite victimei care a transmis averea, prin afirmări intenționat false despre existența sau lipsa cărorva factori care urmau a fi comunicate proprietarului.

Prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane se înțelege transmiterea benevolă infractorului de către victimă a bunurilor sau a dreptului asupra bunurilor sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere.

Astfel, inculpatul Arslan B. a creat administratorului părții vătămate, impresii false referitor la faptul că SRL „De-Dan Deniz” a expediat marfa conform contractului încheiat cu SRL „Rostor”, de pe diferite adrese electronice fiind expediate lui Achipov M. declarațiile vamale din 13.06.2011, lista camioanelor cu indicarea numărului de înregistrare a fiecărui camion, cantitatea și valoarea mărfii transportate de fiecare camion, care coincidea atât cu valoarea și cantitatea mărfii solicitate, inclusiv telefonându-l și comunicându-i că marfa este la terminalul vamal și urmează a fi expediată la destinație, necomunicându-i realitatea, fapt care a determinat partea vătămată să-i transmită sumele solicitate.

Abuzul de încredere fiind prezent având la bază relațiile interpersonale, astfel inculpatul a exploatat cu rea voință relațiilor de prietenie și raporturile de încredere care s-au stabilit între el și administratorul victimei.

Dobândirea ilicită se dovedește prin luarea ilegală și gratuită a surselor bănești de către inculpat din posesia părții vătămate care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acesteia săvârșită în scop de cupiditate, fapt confirmat atât prin declarațiile administratorului părții vătămate, cât și prin depozițiile martorilor și probelor materiale nominalizate în speță.

Mai mult că, după transferarea sumei de 127 000 dolari SUA, inculpatul și-a schimbat comportamentul său, fapt ce indică asupra scopului propus dobândirea mijloacelor bănești.

Latura subiectivă a infracțiunii date se caracterizează prin vinovăția lui Arslan B. în formă de intenție directă, scopul urmărit de acesta fiind unul cupidant.

Prin urmare, în speță a fost încheiat un contract în care partea vătămată și-a pierdut dreptul său asupra mijloacelor investite, iar inculpatul Arslan B. de la începutul desfășurării activității, a întreprins anumite măsuri, pentru a crea impresia obținerii unui venit real, ca ulterior, în urma obținerii încrederii depline a părții vătămate, obține și profit.

În cazul infracțiunii de escrocherie făptuitorul întotdeauna dorește survenirea urmărilor prejudiciabile, chiar dacă dorința apare inevitabil în procesul desfășurării relațiilor dintre făptuitor și victimă.

Escrocheria este o infracțiune materială, care se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau de a dispune de bunurile altuia la propria dorință.

La caz, inculpatul odată ce a intrat în posesia sumei de bani transferată de către victimă, a început să-i folosească la propria dorință, și anume cumpărând apartamentul de la Fratea A. la prețul de 47 000 euro, bani achitați vânzătorului

personal de către Arslan B., iar la notar ultimul a insistat ca contractul de vânzare-cumpărare a imobilului nominalizat să fie încheiat între vânzătorul Fratea A. și soacra inculpatului Scurtu M., inclusiv și în aceeași perioadă, inculpatul a restituit și anumite datorii pe care le avea.

Instanța de recurs consideră că concluzia instanțelor judecătorești referitor la aprecierea critică a declarațiilor inculpatului este întemeiată, acestea fiind făcute în scopul de a evita răspunderea penală, or argumentele aduse de acesta în apărarea sa au fost într-un tot combătute de probele prezentate de acuzatorul de stat.

Astfel, corect s-a reținut ca neîntemeiate argumentele apărării și apreciate critic alegațiile inculpatului, precum că toți banii primiți de la partea vătămată și anume suma de 1 289 472 lei, i-a transmis unei persoane pe nume Țurcan Octavian, administratorul SRL „Ghevisan”, care urma să-i livreze jomul de sfeclă, prezentând în acest sens o recipisă, pe care era aplicată ștampila firmei indicate, or, potrivit informației de la Camera înregistrării de Stat, s-a constatat că potrivit datelor din Registrul de Stat al persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, SRL „Ghevisan” a fost înregistrat la 10.02.2000, administrator și fondator fiind Ciorici Gh., iar la 27.02.2012 au fost consemnate în Registrul de Stat, date cu privire la desemnarea noului administrator Lengefelder El.

În acest sens, instanța a menționat că la momentul semnării recipisei dintre Arslan Baysram și Țurcan Octavian la 17.06.2011, administratorul și fondatorul SRL „Ghevisan” era Ciorici Gh., astfel declarațiile inculpatului au fost considerate ca o încercare de a se eschiva de la răspunderea penală, or în situația în care Arslan B. ar fi transmis această sumă considerabilă unui simplu cunoscut, urma cel puțin să solicite certificatul de înregistrare sau extrasul din Registrul de Stat al persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, precum și un act de identitate pentru a se încredința că persoana căreia transmite banii este anume administratorul agentului economic cu care chipurile, a încheiat contractul dat.

La fel, instanța de apel just a indicat că nu poate fi reținută autenticitatea recipisei prezentate de inculpat potrivit căreia Țurcan O. director al SRL „Ghevisan” a primit de la Arslan B. suma de 1 289 472 lei pentru a organiza exportul jomului de sfeclă în Turcia, care a și constituit obiectul unui litigiu în instanța de judecată, în acest sens fiind pronunțată hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 21.01.2013, prin care s-a încasat de la SRL „Ghevisan” în beneficiul SRL „De-Dan Deniz” suma de 1 289 472 lei, or administratorul și fondatorul SRL „Ghevisan” la acel moment era Ciorici Gh. De unde rezultă, că

recipisa a fost întocmită, intenționat, cu scop de justificare a însușirii de către inculpat a mijloacelor financiare transferate de SRL „Rostor”.

Relevant în acest sens fiind și plângerea lui Ciorici Gh., administratorul și fondatorul SRL „Ghevisan”, depusă la Procuratura Rîșcani mun. Chișinău pe faptul falsificării contractului de vânzare-cumpărare a jomului din 13.06.2011, a recipisei din 17.06.2011, încheiate între administratorul SRL „Ghevisan” O. Țurcanu și administratorul SRL „De-Dan Deniz”, Arslan B., prin ordonanța din 12.06.2015, a fost pornită urmărirea penală conform semnelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art.310 alin.(1) Cod penal, adică falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces sau de către reprezentantul acestuia.

În acest sens, ca dovadă servește și faptul că inculpatul Arslan B. nici nu a întreprins careva măsuri de punere în executare a hotărârii emise de Judecătoria Centru, mun. Chișinău, cu toate că aceasta a devenit irevocabilă încă la 21.02.2013, iar suma datoriei care urmează a fi încasată fiind una considerabilă.

Din materialele cauzei rezultă că, Arslan B. conștientizând că ulterior poate fi atras la răspundere penală pentru însușirea mijloacelor financiare transferate de SRL „Rostor”, intenționat a întocmit recipisa, ca ulterior să se adreseze în instanța de judecată cu cerere de chemare împotriva SRL „Ghevisan” privind încasarea datoriei, hotărâre, care la rândul său nu a fost pusă în executare, or, punerea în executare ar fi dus la aducerea hotărârii la cunoștința administratorului SRL „Ghevisan” și eventuala contestare, iar instanțele ierarhic superioare ar fi anulat o asemenea hotărâre, în situația în care probă că banii ar fi ajuns în contul SRL „Ghevisan” nu există. Prin urmare, instanța de apel just a indicat că prima instanță întemeiat a conchis că nu pot fi reținute argumentele lui Arslan B. precum că SRL „Ghevisan” nu dispune de mijloace bănești, hotărând să mai aștepte să nu fie achitate comisioane pentru executorul judecătoresc, or cele indicate au un caracter declarativ, nefiind prezentate în acest sens careva probe.

Potrivit art.25 alin.(3) al Legii privind reglementarea valutară, persoanele juridice rezidente și nerezidente sunt obligate să primească/efectueze plăți și transferuri în cadrul operațiunilor valutare numai prin conturile lor, cu excepția cazurilor în care efectuarea operațiunilor valutare este permisă în numerar sau cu utilizarea instrumentelor de plată.

Totodată, art.10 alin. (5) al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, față de întreprinderi și organizații, indiferent de tipul lor de proprietate și forma de organizare juridică, care efectuează decontări în numerar

în sumă ce depășește cumulativ 100 de mii de lei lunar, în baza obligațiilor lor financiare, încălcând modul stabilit de decontare prin virament, precum și care efectuează decontări în numerar și prin virament prin intermediari, indiferent de suma decontării efectuate, organele Serviciului Fiscal de Stat aplică sancțiuni pecuniare în proporție de 10 la sută din sumele plătite, iar sumele amenzilor se fac venit la bugetul de stat.

Astfel, din normele de drept nominalizate, rezultă că transferurile de mijloace bănești între agenții economici se efectuează doar pe conturile lor, iar transmiterea banilor prin alte mijloace este interzisă, cu excepțiile prevăzute de lege, în speță, transmiterea mijloacelor bănești, unei persoane cu numele Octavian Țurcan, care a avut loc într-un bar, conform celor declarate de inculpat, este o chestiune privată a fiecăruia, care, nu probează existența unor relații contractuale cu SRL "Ghevisan".

Generalizând cele menționate, Colegiul penal conchide că argumentele invocate de recurent privind nevinovăția lui Arslan B. nu au suport probatoriu și contravin probelor administrate.

La fel urmează a fi respinse alegațiile recurentului prin care se indică, că instanța care a examinat cauza în ordine de apel nu a fost compusă potrivit legii, temei prevăzut la pct.2) alin.(1) art. 427 CPP, deoarece în cadrul ședinței din 02.03.2017, judecătorii Melinteanu I., Vrabie S. și Balmuș Sv. s-au eschivat de la examinarea acțiunii înaintate prin care s-a solicitat ca să fie recunoscut în calitate de parte civilă Scurtu Arslan T., iar la ședința din 27.07.2018 a solicitat ca instanța să se pronunțe și să-i aducă la cunoștință încheierea cu privire la acțiunea înaintată în interesele lui Scurtu-Arslan T., unde completul de judecată l-a anunțat verbal că a fost pronunțată o încheiere protocolară, prin care a fost respinsă, ca neîntemeiată acțiunea civilă, din care motiv a solicitat recuzarea completului sus-nominalizat. Luând cunoștință cu procesul-verbal al ședinței de judecată a observat că în conținutul acestuia sunt incluse date și circumstanțe care nu au avut loc în genere în cadrul ședinței de judecată, fiind denaturată esența circumstanțelor care au fost puse în discuție, fiind admise grave încălcări procedurale, care după părerea recurentului întrunesc elementele componentelor de infracțiune.

Sub acest aspect, Colegiul reține că, avocatul asupra celor nominalizate mai sus a depus cerere de recuzare a judecătorilor de la examinarea cauzei penale nominalizate, iar prin încheierea din 24.10.2017, s-a dispus respingerea cererii, ca nefondată.

În acest sens, s-a menționat că dezacordul avocatului nu constituie temei

de recuzare a completului de judecată, iar asupra încheierii protocolare sau a încheierii motivate, instanța a indicat că aceasta poate fi contestată potrivit art. 420 alin.(2) și (3) CPP, care stabilește că încheierile instanței de apel pot fi atacate cu recurs numai o dată cu decizia recurată. Recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel se consideră făcut și împotriva încheierilor acesteia, chiar dacă acestea au fost date după pronunțarea hotărârii recurate.

Mai mult ca atât, instanța de recurs constată, că avocatul considerând că în procesul-verbal sunt careva inexactități, acesta potrivit art. 336 alin.(6) Cod de procedură penală, avea dreptul de a formula obiecții la procesul-verbal, ceea ce în speță nu a avut loc, prin urmare afirmațiile invocate în recurs sunt apreciate de către instanță, ca declarative.

Cât privește temeiul pentru recurs semnalat de avocat - *că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*, prevăzut de art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, instanța de recurs menționează, că recurentul invocă în susținerea acestui argument faptul că instanța de apel în decizia adoptată nu s-a pronunțat referitor la cererea de chemare în judecată prin care a solicitat recunoașterea în calitate de parte civilă a lui Scurtu Arslan T., or, din materialele cauzei rezultă că instanța de apel corect în acest sens a pronunțat încheierea din 02.03.2017 (f.d.36-43, vol.IV), prin care s-a dispus respingerea cererii avocatului, ca neîntemeiată. Prin urmare, Colegiul penal constată că în cazul în care instanța de apel a argumentat, motivând cererea înaintată în cadrul ședinței de judecată prin încheiere, aceasta nu urma să fie indicat și în decizie. Faptul că instanța de apel nu a apreciat probele în modul solicitat de autorul recursului nu constituie motiv de a afirma că instanța de apel a pronunțat o hotărâre nemotivată.

Totodată, instanța reține că în recursul declarat autorul a indicat că reprezintă interesele și în numele lui Scurtu-Arslan T., or, în acest sens instanța s-a pronunțat în încheierea din 02.03.2017, oferind apelantului un răspuns clar a cărui reluare nu se mai impune.

Astfel, Colegiul penal constată că vinovăția lui Arslan B. în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin.(5) Cod penal este confirmată prin probele prezentate, iar măsura de pedeapsă acestuia i s-a stabilit cu respectarea prevederilor art. 61, 75 Cod penal, ținându-se seama de gradul prejudiciabil al faptelor comise, de persoana celui vinovat și de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuează răspunderea, fiindu-i numită o pedeapsă în limitele sancțiunii normei penale în baza căreia a fost declarat vinovat, astfel temeiuri de a interveni în hotărârea judecătorească în această parte la fel nu s-au stabilit.

Argumentele invocate de recurent nu are suport probatoriu și contravin

probelor administrate.

Prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să decidă asupra inadmisibilității recursului declarat pe motiv că acesta este vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Țaulean Vitalie în numele inculpatului Arslan Bayram, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2018, în cauza penală în privința lui *Arslan Bayram*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 august 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecătorii

Constantin Alerguș

Ion Guzun